

ljubnosti. Imamo sicer v Nemčiji može, ki poznajo Jugoslavijo in drugače pišejo o njej, n. pr. Hermann Wendel, toda marsikateri čitatelj bo vendar verjel Ettlerjevemu izbruhom, ker jih prinaša list, ki hoče biti resno glasilo za umesnost. Ettlerjev članek je dokaz, kako pravilno je bilo, da je odstranjen ta mož, ki je 11 let jedel slovenski kruh — kajti vsakdo, ki je živel v Ptujju, je jedel slovenski kruh, naj so Ptujčani še tako povdarjali svoje „nemštvo“ — po prevratu je še 3 leta nemoteno užival eno najlepših stanovanj v Ptujju, dočim so se državni uslužbenci potikali po raznih sobicah in luknjah ter morali živeti ločeno od svojih rodbin. V zahvalo zato nas sedaj blati pod krinko ljubitelja umetnosti.

Ettlerjev članek je dokaz, da bi bilo edino pravilno, če bi ga spodili takoj ob prevratu in z njim obenem njegove zaščitnike in prijatelje, ki so še tukaj. Ti so s oodgovorni za Ettlerjev pamflet!

Nam sentimentalnim Slovencem pa je to dober nauk: Naj še tako lepo ravnamo s tukajšnjimi pravimi in po sili-Nemci, oni nas blatijo zunaj in se pritožujejo čez preganjanja. Kajti oni se čutijo zatirane, če ne morejo več tako oblastno gospodariti, kakor prej. Dejstvo je, da se nobenemu Nemcu v Ptujju ni skrivil las, da imajo vsi svoje bogate trgovine, imajo najrodovitnejša polja in najlepše vinograde ter neovirano izsesevajo naš narod in se dalje bogatijo z njegovimi žulji. Če primerjajo s tem, kako so oni ravnali z nami pred in med vojno in kako se še danes godi našim rojakom na Koroškem in Primorskem, potem bodo znabiti uvideli, kako dobro jim je!

Ettlerjev članek naj opozori našo javnost, da Nemci še niso prenehali s svojimi spletkami in intrigami!

Pred genovsko konferenco

Le še par dni nas loči od početka morda največje konference, ki se je kadarkoli vršila v kulturnih državah. Po največji svetovni vojni naj se rešijo najvažnejša vprašanja vseh prizadetih narodov. Največje rane ima Rusija, katero sta boljševizem in glad strla. Napravi naj se načrt gospodarske obnove na neizmernih ruskih poljanah, ozdravi naj se vse rusko življenje. Kot trgovci prihajajo ruski boljševiki v Genovo, da bi oživili propadlo gospodarsko življenje. Po njihovem mnenju je v prvi vrsti pripravna Nemčija, da Rusijo gospodarsko oplodi. Res je sicer, da bi se tem obnovila gospodarsko tudi Nemčija, ker bi zaslužila z svojo ogromno industrijo v agrarni Rusiji. A nam kot Slovanom to ne more biti prav. Po naših željah bi moralo biti središče, iz katerega bi se v velikem slogu vodila obnova Rusije, v slovanski Pragi. Le ta bi morala združiti in organizirati vse slovanske sile za veliko svrhu.

Francija bo na genovski konferenci brezpogojno vstrajala energično na tem, da Nemčija plača njej vojne dolgove v prvotno določenem obsegu. Anglija najhitreje Franciji ne bo delala mnogo ovir v tej zahtevi.

Za Italijo obstoja nevarnost obtožbe od naše strani radi dogodkov na Reki.

Kdor pozna italijansko mišljenje, mora smatrati za gotovo, da italijanska vlada daje potuho reškim fašistom, pa so mogli strmo-glaviti prejšno vlado, da bi po katerihkoli ovinkastih potih konečno pripojili Reko Italiji.

Radi tega je povabila Italija naše delegate na razgovor in na ureditev razmer na Reki.

Smatramo, da je sedaj za naše zastopnike primerna prilika, da nastopijo strogo proti našemu zahrbtnemu sosedu.

Glavna naloga genovske konference poleg že navedenih bi bila, da se države gospodarsko med seboj zblížajo. Treba je najti poti, da se posebno nove tvorbe na tej genovski konferenci gospodarsko končno pravilno orijentirajo napram bližnjim in daljnim sosedom. Če se posreči to v kolikor toliko

znatnejši meri, bi bila naloga genovske konference izpolnjena.

Morda bi potem tudi pri nas v financijelnem oziru prišlo olajšanje ter s tem vsaj delno ozdravljanje sedanjih razrutih razmer.

Želimo našim delegatom, da bi bili svoji nalogi kos.

Izmed naših najožjih rojakov se udeleži genovske konference naš prijatelj dr. Kramer.

Protestno zborovanje slovenskega trgovstva v Ljubljani.

V ponedeljek, 3. aprila se je vršilo v Ljubljani protestno zborovanje trgovstva iz cele Slovenije. Za predsednika je bil izvoljen g. Dragotin Hribar. Kot govorniki so nastopili g. Ivan Jelačin, ki je meritorno navajal glavne vzroke sedanjega položaja rastoče draginje, ki jo je povzročil predvsem padec naše valute, zvišanje carine in taks ter vedno občutnejši davki. Kritiziral je nadalje način pobijanja draginje, ki zadene v prvi vrsti malega trgovca. Predsednik trgovskega gremija v Mariboru, g. Vilko Weixl je poročal o davčnih bremenih ter protestiral proti temu, da se uvajajo v Sloveniji novi davki na podlagi srbskega davčnega sistema ter zahteval izenačenje davčne zakonodaje. V imenu obrtnih zadrug je poročal g. E. Franchetti. Stvarno je skušal narodni poslanec g. dr. Vekoslav Kukovec pojasniti finančno politiko vlade, ter objektivno predočiti dejanski položaj, toda nekateri zborovalci so govornika motili z raznimi, nečednimi in nepriemernimi medklici, tako, da je moral svoj govor prekiniti. Nekateri klerikalni elementi, večinoma iz netrgovskih vrst, so izrabili sicer impozantno zborovanje trgovcev v politične svrhe. Litijski trgovec Lebinger se je popolnoma po nepotrebnem zaletaval v demokratsko stranko. Zborovanje vsled tega ni imelo istega efekta, kakor ga je bilo pričakovati. Krivda pa leži na prirediteljih skoda, ki niso znali varovati nepolitičnega in nadstrankarskega značaja zborovanja.

Resolucije

sprejete na protestnem zborovanju gospodarskih korporacij v Mestnem domu dne 3. aprila 1922, v navzočnosti delegatov vseh krajevnih strokovnih organizacij v Sloveniji.

1. Protestiramo proti naknadni izpremembi zakona o davku na vojne dobičke potom določb zakona o dvajnostinah za mesec marec in april 1922. in proti vpeljavi davka na vojne dobičke (sedaj po treh letih naknadno za leto 1920. Višina tega davka ogroža obstoj naše trgovine in industrije, ki je itak izpostavljena najrazličnejšim neprilikam. Zahtevamo, da se ta davek ukine.

2. Zahtevamo čimprej izenačenje različnih davčnih sistemov, ki obstojajo v naši državi in reformo davkov na ta način, da se zgradi sistem direktnih davkov potom enakomerne porazdelitve javnih bremen na vse gospodarske sloje po njih davčni moči. Protestiramo pa proti sedanjim praksi, ko se največji del davkov vala na trgovski in industrijski stan medtem ko drugi stanovi posebno poljedelci sorazmerno nezadostno prispevajo k pokritju državnih izdatkov.

3. Kot začasno remeduro pred graditvijo enotnega davčnega sistema zahtevamo, da se davčne lestvice pri različnih obstoječih davkih prilagode dejanskim živlenskimi in gospodarskim razmeram, da se vpošteva dejanski eksistenčni minimum in razvrednostitev denarja ter preuredi davčna stopinja tako, da bo breme direktnih davkov, ki pripadajo na glavo prebivalstva v vseh pokrajinah naše države enako.

4. Zahtevamo odpravo plačarine, ki je preostanek bivšega avstrijskega davčnega sistema, ki v drugih pokrajinah države ne obstoja in ki v končnem efektu zadene vendar le delodajalca, ki mora tudi za plačevanje davka solidarno z delodajalcem jamčiti.

Zahtevamo preureditev davka na poslovni promet na ta način, da se bo ta davek pla-

čeval v znakah za vsak izstavljen trgovski račun in prodajo.

6. Odklanjamo zakon o pobijanju draginje, ki ni zmožen olajšati vedno naraščajoče draginje, marveč se omejuje na šikaniranje nadrobne prodaje v trgovinah. Glavni val trgovine je izzvala neusmerjena trgovinska politika, ki nadmerno forsira izvoz in pri padcu valute ni varovala interesov domačega konsumenta s tem, da bi regulirala izvoz najvažnejših živlinskih predmetov s primernimi izvoznimi carinami. V notranjem prometu je blaga dovolj in je tudi konkurenca trgovcev in organiziranih konsumentov dovolj taka, da regulira cene.

7. Protestiramo ponovno proti dajanju brezobrestnih posojil konzumnim zadrugam, kakor jih predvideva celo člen 29. Vidovdanske ustave, ker se izrabljajo te naprave v politične strankarske namene in ustvarja tako podpiranje le nezdrave razmere in ne-reelno gospodarstvo. Protestiramo proti temu, da bi se jemala v to svrhu sredstva iz davčnih bremen, ki jih morajo plačevati pridobitni sloji.

8. Zahtevamo takojšnje oživetvorjenje pridobitnega sveta v smislu člena 44. Vidovdanske ustave, da bodo zastopniki pridobitnih slojev odločilno sodelovali pri odmerjenju naše gospodarske politike in izgradbe gospodarske in socialne zakonodaje. Zahtevamo, da se da zastopnikom naših stanovskih korporacij prilika sodelovanja in uveljavljanja zahtev praktičnega gospodarskega življenja, kar bo nedvomno najbolj uplivalo in pripomoglo k usmerjenju naše gospodarske politike.

9. Zahtevamo takojšnjo ustanovitev pokrajinske carinske direkcije, ker se centralizacija v praksi ni obnesla.

10. Enako zahtevamo, da se obnovi II. inštanca v takšnih zadevah pri delegaciji ministrstva financ.

† Razkralj Karl Habsburg.

Janko Vučak, Ptuj

Razkralj Karl je mrtev, v prognanstvu, na otoka Madeiri je končal svoje življenje. Podlegel je pljučnici kot posledici španske bolezni v starosti 35 let. Rodil se je 17. avgusta 1887 v gradu Persenbeug ob Donavi in je bil krščen na ime Karl Franc Jožef. Po smrti Franca Jožefa dne 21. novembra 1916 je postal avstrijski cesar Karl I. in ogrski kralj Karl IV.

Kot vladar mogočne monarhiji bil dovolj močan svoji nalogi, bil je takorekoč samo figura svoje okolice s katero so takratni mogotci delali, kar so hoteli. Bil je slabič in ravno v osebi Karla je doživela habsburška dinastija propast za vedno.

Konec Karlovega vladanja je bil 28. november 1918, ko so se dvignili tlačeni narodi in raztrgali verige 600 letnega tiranstva in stara monarhija se je zdrobila v prah.

Dne 21. oktobra 1911 se je poročil Karl s Zito princezino Bourbon-Parma na gradu Schwarzau pri Dunaju. Karl zapušča 8 otrok, med katerimi je najstarejši bivši prestolonaslednik Oton. Po prevratu dne 23. marca 1919 je pobegnil Karl s svojo rodbino pod angleškim spremstvom v Švico.

V njegovem spremstvu so se nahajali razni njegovi pristaši, ki se niso mogli vživeti v nove razmere. Karlistična agitacija se je zopet začela, Karl kot slabič se je pustil za nos voditi od aristokracije, ki ga je nagovarjala, da bi zasedel zopet prestol. Lani ob Veliki noči je napravil Karl prvi izlet na Madžarsko, da bi vpostavil zopet svoje kraljestvo, seveda brez uspeha. Moral je zopet nazaj v Švico.

Drugič se je dal zapeljati od svoje žene Zite, prišel je z aeroplanom skupno z Zito zopet na Madžarsko v iste namene. Seveda vse skupaj je bila samo komedija, ker je pri obeh poskusih Mala antanta napravila energične korake proti njegovemu po-